

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

§. Vtrùm propter confessionis notitiam debeat Sacerdos vitare
pœnitentem excommunicatum, aut negare illi Sacrame[n]ta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

quam habet cum peccato pœnitentis. Sed quidquid sit de hoc casu; & eius possibilitate, fatemur, debere redire Confessarium, si non possit se ex alio prætextu excusare, quin intelligatur id fieri propter pœnitentis peccata, quæ audiuit.

117.

Vnde respondendum est ad alium similem casum quando Confessarius semel, & iterum pœnitentem non absoluit, & iterum vocatus ire non vult, ne tempus frustra expendat cum eo, & ne cooperetur eius simulationi, quæ simulat confessiones, cum nunquam absoluitur; an tunc liber sit à violatione sigilli. Respondetur enim, si pœnitens veniat eo animo, ut simulat confessionem & exterius satisfaciat domino, vel parentibus, ac conseruet bonam existimationem apud alios, nullam esse obligationem sigilli ex tali confessione, cum non sit confessio, nec fiat animo confitendi, sed simulandi, cui simulationi Confessarius non debet cooperari: sed potest se excusare: & fortasse debet. Si verò pœnitens veniat animo confitendi, licet indispositus: quia non vult restituere, v.g. vel relinquere proximam occasionem, quam potest, & debet relinquere: & Sacerdos non possit, se excusare, nisi intelligatur, saltem in genere causa, non poterit non ire; poterit tamen statim initio confessionis eum dimittere, reddendo ei rationem, dum id sine nota fieri possit: & petere, ne iterum eum vocari faciat inutiliter. Raro tamen deest prætextus alius fugiendi, & excusandi se absque fractione sigilli.

§. 3. *Utrum propter confessionis notitiam debeat Sacerdos vitare pœnitentem excommunicatum, aut negare illi Sacramenta.*

118.

Errum est, propter notitiam ex sola Confessione habitam, non esse vitandum in publico excommunicatum: loquimur autem de excommunicato vitando, non tolerato. Ita Suarez cum aliis *sect. 6. num. 3.* Difficultas est, an saltem in occulto debeat vitari. Tres sententiæ afferri solent. Prima affirmat vitandum, quando nullo alius. Ita Nauarrus in *c. Sacerdos, de pœnit. dist. 6. n. 146.* Adrian. *quest. 2. de sigillo.* Scotus verò *dist. 21. quest. 2. ad ult.* addit, etiam coram aliis esse vitandum, si non sequatur inde manifestatio peccati: quod quidem consequenter dictum videtur.

119.

Secunda sententia negat, esse vitandum etiam in occulto. Hanc tenent Ioann. Medina, & Ledesma apud Suarez *vbi supra num. 4.* qui eam securiorem, & magis constantem esse dicit. Eandem videntur tenere Richardus *dist. 21. art. 4. quest. 2.* Antonin. *3. part. tit. 25. §. 5.* Couarr. in *c. Alma mater. par. 1. §. 2. n. 3.* cum Hostiensis, & aliis & videtur eam supponere Henriquez *lib. 8. de Eucharist. c. 59. §. 3. & lib. 13. de excommunicat. c. 6. §. 1. vbi alios affert.*

Tertia sententia distinguit: nam, vel communicatio affert cooperationem cum excommunicato ad malum: & tunc est vitandus: quia illa communicatio est intrinsecè mala: ut, si petat Sacramentum, quod non est dandum indigno. Si verò communicatio non sit talis, sed solum iure humano prohibita: non est vitandus: quam sententiam Suarez *loco citato*, probabilem esse dicit. Alij denique dicunt, posse & debere vitari in occulto, quando nec alij, nec ipse excommunicatus intelligit, id fieri ob suum peccatum: sed quia Confessarius eum non vidit, vel non potuit respondere propter aliquod impedimentum, vel ob aliam eiusmodi causam.

Secunda sententia mihi vera videtur, quod neque in occulto debeat, aut possit Sacerdos eam vitare. Hanc probat Suarez: quia hodie non tenemur iam vitare excommunicatum occultum. Sed hæc ratio non est vniuersalis: quia possum ego scire ex confessione, aliquem esse excommunicatum notorium Clerici percussorem, vel publicè denunciatum, quod ego antea ignorabam: & tunc potest esse questio, an debeat illum vitare, quem solum ex confessione noui excommunicatum.

Alij probant: quia ea ratione, qua Sacerdos nouit illud peccatum, non subditur Prælo imponenti excommunicationem, vel prohibenti communicationem: quia non nouit illud, ut homo: sed ut locum Dei tenens: ergo propter illam notitiam non subditur legi excommunicationis. Hæc tamen ratio non videtur subsistere: quia, licet illam sententiam non accipiat ut subditus: potest tamen habenti talem scientiam præcipi aliquid, quod possit fieri à subdito: sic enim Ecclesia præcipit sub graui pena Confessario, ne reuelet notitiam, quam habuit in confessione. Item, præcipit ei, ut si sciat in confessione pœnitentem fuisse ab alio Confessario sollicitum ad turpia, obliget illum ad denunciandum, & alia similia, quæ præcipiuntur habenti notitiam ex confessione: ergo ex hoc capite non repugnat, quod habenti talem notitiam prohiberetur communicatio in occulto.

Melius ergo probatur illa sententia: quia, vel ex illa vitazione excommunicati sequitur reuelatio aliqua peccati: & tunc non est dubium, quin non debeat vitari propter sigillum seruandum: vel non sequitur reuelatio: sed tamen pœnitens, ipse intelligit, id fieri propter talem censuram: & tunc etiam constat ex *supra dictis*, non esse ita vitandum: quia ea esset exprobratio indirecta peccati: si enim non licet seueriorem vultum pœnitenti ostendere ob notitiam confessionis, quantum minus licebit faciem auertere, & communicationem ciuilem ei denegare? Vel denique neque ipse pœnitens id intelligit, quo casu posset esse maior ratio dubitandi: quia tunc potest absque vlla reuelatione, aut exprobratione vitari excommunicatus: ergo obligat præceptum vitandi, quod quoties seruari potest, obligare videtur. Maxime, cum dixerimus, posse Confessarium ex illa notitia fugere venenum, vel infidias, quoties id absque vlla manifestatione facere potest: poterit ergo similiter fugere communicationem cum excommunicato, quæ etiam mala, & indecens est, si id absque vilo manifestationis periculo facere potest.

Adhuc tamen in eo casu dicendum videtur, nec debere, nec posse vitari: quia sigillum, ut *supra* diximus, obligat non solum ad non exprobrandum pœnitenti suum peccatum directè, vel indirectè, sed etiam ad non faciendum propter illam notitiam aliquid, quod redderet confessionem difficiliorem, si pœnitens sciret illud licet fieri posse à Confessario: ob quam causam diximus non posse licetè negari pœnitenti suffragium, etiam occultè, propter eam notitiam, licet id pœnitens scire non possit: quia, nimirum, suffragium, quod scire illud posse fieri, redderet confessionem difficilem, & odiosam. Cum ergo negare pœnitenti communicationem ciuilem, & eius commercium fugere, sit aliquid incommodum pœnitenti; non licet ex confessionis notitia illud ponere, quod si à pœnitente sciretur, redderet difficiliorem confessionem sui peccati: & hæc

hæc videtur esse ratio magis vniuersalis, qua fundatur hæc communis sententia.

122. Vnde infero primò, non esse admittendam distinctionem illam tertiæ sententiæ de communicatione cum cooperatione, vel sine illa: nam, qui eligit indignum cognitum ex confessione, cooperatur eius peccato, qui se indignè ingerit: & tamen non potest negare suffragium, ne reddatur difficilis confessio: ergo idem dicendum erit de admittente excommunicatum ad Sacramenta, cuius repulsa redderet confessionem difficiliorem. Adde, regulariter illam repulsam continere exprobrationem indirectam sui peccati, quæ non videtur vlla ratione licita, etiam ad vitandum nouum peccatum penitentis. Nec per illam cooperationem peccat Confessarius, vt explicui latè *disp. 8. de Sacram. in genere, sect. 10. & 11.* præsertim, cum id faciat ad vitandum grauius malum irreuerentiæ, & difficultatis contra Sacramentum penitentis, quæ ex tali repulsa consequeretur.

123. Infero secundò, non solum non debere, aut posse vitare illum extra confessionem: sed nec etiam intra eandem confessionem: de quo posset magis dubitari: quia vitatio facta intra confessionem non videtur esse contra sigillum, cum fieret intra eandem confessionem. Et quamuis aliunde videretur licita illa communicatio, eò quòd confessio tota ordinetur ad correctionem, & utilitatem penitentis: posset tamen oriri scrupulus circa excessum communicationis non necessariæ intra eandem confessionem, si Sacerdos aliqua admisceret, non necessaria ad illum finem: quare aliqui putabant magis consultum absolueret statim penitentem à censura; & postea prosequi confessionem ad vitandum scrupulum circa communicationem necessariam, vel non necessariam. Dico itaque, neque intra confessionem debere vitari penitentem ex notitia in eadem confessione habita. Ratio est: quia etiam intra confessionem non licet Confessario punire, vel lædere penitentem propter notitiam in confessione habitam, nisi per penitentiam sacramentalem, aut correctionem pertinentem ad illud forum: omnia enim alia detrimenta, quæ ex occasione illius notitiæ inferrentur, videntur esse extrinseca, & redderent confessionem difficilem. Vnde non posset intra confessionem Sacerdos præcipere famulo, quòd exiret domo sua propter notitiam furti sibi facti, nec auferre ab eo clauem illi commissam sui scrinij: quia hæc, licet materialiter fierent in confessione, re tamen vera essent detrimenta extrinseca confessioni, & quæ redderent confessionem multò difficiliorem. Similiter ergo vitatio penitentis, & negatio communicationis ciuilibis, licet in confessione fieret, esset extrinseca confessioni, & redderet difficilem confessionem talis peccati, ne incurreretur illud detrimentum: quare reuerentia Sacramenti ad hæc etiam dampna in confessione non inferenda extendi debuit. Vnde, licet penitens dixerit se esse publicè denunciatum, vel notorium Clerici percussorem; non credo teneri Confessarium, finita confessione, ad inquirendum, an ita sit; quamuis id facere posset, citra vllum reuelationis periculum: quia hoc ipsum est aliquid incommodi penitentis, quod antea non habebat: cum enim prius Confessarius ignoraret inuincibiliter eius censuram, poterat cum eo communicare; quam communicationem auferet postea occasione accepta, saltem remotè, ex notitia per confessionem data: quod iam videtur redundare in aliquam difficultatem, & odium ipsius confessionis, quæ eiusmodi detrimentis occasionem præbet.

Infero tertio, quid dicendum sit de illo, qui in confessione sciret Ecclesiam esse pollutam. Tabiena *verbo, Confessio, num. 15.* dicit non debere admonere; maxime, si pollutio fuit occulta; neque etiam in genere dicendo in communi, esse pollutam. Angelus tamen *n. 11.* id concedit, quando est occulta pollutio: secus, si non sit occulta. Consequenter tamen ad supradicta videtur distinguendum: possumus enim loqui de obligatione Sacerdotis in ordine ad alios, hoc est, vt moneat alios, & faciat Ecclesiam reconciliari; vel de obligatione præcisè in ordine ad se, hoc est, ad non celebrandum, si sciat Ecclesiam esse pollutam. Quoad primum, si pollutio est occulta, & probari non potest; inutilis erit monitio, cum alij non habeant obligationem credendi Confessario. Si verò sit publica, videtur etiam inutilis admonitio, cum ante admonitionem sciatur ab alijs. Posset tamen contingere, ex ignorantia latere pollutionem in ratione impediendi: vt, si factum fuerit notorium; Clerici tamen illius Ecclesiæ ignorabant, Ecclesiam manere pollutam: Confessarius autem ignorans factum, postea illud ex confessione cognoscit. Potest rursus fieri, quòd pollutio fuerit occulta; sed probari possit: vt, si cadauer excommunicati vitandi, vel infidelis, fuerit secretò sepultum, quod facile probari, & inueniri potest: nam licet pollutio ex effusione seminis, vel sanguinis humani, aut occisione, requirat notorietatem facti; ex alijs tamen causis, etiam occultis, prouenire potest. Tunc ergo, si monitio fieri non possit absque manifestatione peccati contra sigillum, vel absque detrimento penitentis vero, vel in apprehensione, non debet vllò modo fieri: si tamen absque vllò ex his incommodis fieri potest; non apparet, cur non debeat, cum esset obligatio sigilli. Differt enim hoc à vitatione excommunicati, quòd hæc semper affert aliquid penitenti ingratum, atque idè redderet confessionem grauiorem: quòd verò benedicatur, vel reconcilietur Ecclesia in prædicto casu, quo nihil incommodi penitenti sequatur, non reddit confessionem grauiorem.

Vnde constat, quid dicendum sit in secunda consideratione in ordine ad ipsum Confessarium, an ipse possit celebrare in ea Ecclesia. Dicendum enim similiter est, si omisso Missæ aliquo modo manifestetur peccatum occultum, vel aliquid ruboris, vel incommodi penitenti afferat, vel quid. *Confessarius an possit celebrare in Ecclesia, quam sciret in confessione pollutam.* quam, quod confessionem posset reddere difficiliorem; non posse omitti propter illam notitiam. Si verò nihil tale afferat; non video, cur non debeat abstinere, quando reuera credit Sacerdos, Ecclesiam esse pollutam, cum omisso Missæ non sit tunc vllò modo contra reuerentiam Sacramenti. Quod licet difficilius; posset tamen contingere in pollutione publica. Primò, si res esset quidem publica, sed Confessario prius incognita. Secundò, si fuisset publica notorietate facti; sed alij ignorassent, Ecclesiam ea de causa esse pollutam; atque idè celebrarent in ea, sicut si non esset polluta: in quibus, & similibus casibus, non video etiam, cur possit Confessarius celebrare, si eredit reuera, Ecclesiam esse pollutam, cum possit absque detrimento vllò sigilli Missam omittere, vt suppono.

126. Infero quartò idem cum proportionem dicendum esse circa secundam partem dubij, an possit Confessarius negare Sacramentum aliquod penitenti: certum est in publico non esse negandum, cum id esset manifestare indirectè peccatum penitentis. Posset tamen Confessarius meretricem, vel vili-

124. Quid, si in confessione sciat Ecclesiam esse pollutam.

125. Confessarius an possit celebrare in Ecclesia, quam sciret in confessione pollutam.

126. An possit Confessarius negare Sacramentum aliquod penitenti.

rationem publicum repellere ab Eucharistia in publico, ex notitia, quam extra confessionem habet de illius peccato publico: quod si dicat: *Iam tibi confessus sum*, potest dicere: *Debet tamen constare Ecclesia per satisfactionem publicam de tua emendatione, quod adhuc non constat.* In occulto etiam petenti debet dare Sacramenta, si ex negatione oritur aliqua, vel reuelatio, vel exprobratio indirecta peccati occulti. Imò, quando ea non sequitur, adhuc iuxta supra dicta non debet vti notitia confessionis ad negandum: quia hoc redderet confessionem difficiliorem, si scires pœnitens posse Confessarium ei postea petita negare, & resistere propter notitiam in confessione habitam.

§. 4. Vtrum cum licentia pœnitentis possit Confessarius loqui de auditis in confessione.

127.
Confessarius
intra aliam
confessionem
potest sine li-
centia pœni-
tentis loqui.

PRImò certum est ex dictis non posse sine pœnitentis licentia. Duæ possunt esse exceptiones, quæ tamen reuera non sunt exceptiones. Prima, si in hac confessione loquatur Sacerdos de rebus, quas pœnitens in præcedenti confessione dixit: nam, licet Gerson *Alphabeto* 34. litt. R. strictè loquatur, dicens, posse fieri seruata discretione: sed sæpè non expedire, vbi pœnitens scandalizaretur, vel ægrè acciperet, hoc tamen nullo modo est contra sigillum, cum sit in eodem foro, sacramentali, in quo Sacerdos ad bene curandum pœnitentem debet considerare etiam peccata præterita, quæ vel sunt circumstantiæ præsentium, vel indicat passionem vehementem, aut aliquid aliud consideratione dignum ad melius cognoscendum statum pœnitentis.

128.
Quid, si in
priori confes-
sione non fuit
idem Mini-
ster.

Circa hoc tamen dubitari posset, an procedat etiam, quando Sacerdos, qui audit hanc confessionem, nouit alia peccata huius pœnitentis ex confessione, quam idem pœnitens fecit alteri Sacerdoti, in qua hic alius fuit interpretes, vel casu audiuit illa peccata, cum esset vicinus; vel Confessarius primus ei dedit notitiã talem, consilij petendi gratia, vt accedente nunc hac secunda confessione, facillè colligat, hunc pœnitentem fecisse illa alia peccata, de quibus fuerat consultus. Dubitari ergo potest, an in hac secunda confessione possit Sacerdos loqui de illis peccatis, quæ prius sciebat notitiã deriuata ex prima confessione: videtur enim non esse hoc contra sigillum, cum non loquatur extra forum sacramentale; sed semper maneat res sub eodem sigillo confessionis. Ceterum, non audeam concedere hanc licentiam: quia, licet vtrumque sit sigillum confessionis; non est tamen confessionis factæ eidem Confessario: nam peccata prioris confessionis sciebat hic Sacerdos, vt aliquid tenens se ex parte prioris Confessarij, & nomine illius: quare participabat sigillum, & obligationem illius. Sicut ergo duo Confessarij, qui audiunt successiue eundem pœnitentem, non possunt conferre inter se, quæ audierunt: sic hic secundus Sacerdos, qui repræsentat duos Confessarios, nempe, primum circa priora peccata, quæ ab illo accepit, & seipsum circa posteriora; non videtur posse quando ipse est Minister, vti notitia, quam habet nomine alterius Ministri: quia singuli Ministri debent seorsim retinere, quæ illis, vt diuersis Ministris, commissa sunt.

129.
An possit sta-
tim post con-
fessionem lo-
qui.

Secunda exceptio esse solet, quando statim finita confessione Sacerdos aliquid circa illam addit, vel aduertit pœnitenti, quod oblitus fuerat. Quod licitum esse docet Henriquez *lib. 6. cap. 23.*

num. 2. in fine: quam sententiam acriter reprehendit Fagundez *lib. 6. de 2. præcepto Ecclesiæ cap. 4. num. 33.* quia, finita confessione non potest, sine noua licentia, loqui de illa Confessarius: & quia post datam absolutionem finitum est primum Sacramentum. Vnde, si fieret nouum peccatum, esset necessaria alia absolutio, & aliud nouum Sacramentum. Ego tamen exceptionem illam probabilè existimo: quia moraliter non intelligitur esse extra confessionem, quod in continenti dicitur. Falsum quippe est, quod Fagundez dicit, data absolutione, finitum esse Sacramentum, & iudicium: nam aliqui imponunt pœnitentiam post datam absolutionem. Et quidem impositio pœnitentiæ grauis satis significat confessionem grauium peccatorum: ergo loqui de peccatis post absolutionem, non est contra sigillum; quia, nimirum, censetur durare adhuc idem iudicium sacramentale, cuius actus sunt absoluerè, punire, consulere, monere, corrigere, & similia. Quod potest confirmari ex hoc ipso exemplo: quia, si Sacerdos post absolutionem datam, statim imponat pœnitentiam, v. g. tria ieiunia; iam videtur absolutum illud iudicium quoad omnes sui partes: & tamen nemo dicit, quod si statim compatiens pœnitenti Confessarius iudicet, grauem nimis esse pœnitentiam, & incontinenti dicat: *Sufficit vnum ieiunium.* violauerit sigillum, loquendo post datam absolutionem, & impositam pœnitentiam. Ratio autem est: quia adhuc moraliter censetur durare actio imponendi pœnitentiam: ergo similiter, licet data sit absolutio, potest intelligi moraliter iudicium illud quoad alios actus, qui debuissent præcedere absolutionem; & post illam in continenti fieri possunt, si ear impositio, vel moderatio pœnitentiæ.

Tertiam exceptionem addunt aliqui, vt possit Confessarius ad bonum spirituale pœnitentis promouendum, loqui cum illo de auditis in eius confessione absque alia licentia. Ita Poteanus in *3. sent. part. 5. Thom. part. 2. q. vlt. dub. vlt. concl. 3. notab. 2.* Hæc tamen exceptio regnat communi Theologorum, & fidelium sensui, & dat occasionem violandi sigillum exprobrando peccata audita sub prætextu promouendi bonum spirituale, saltem humilitatem pœnitentis, quo nimis difficilis, & odiosa redderetur confessio.

His positis, secundo certum est de licentia pœnitentis posse Confessarium loqui de auditis in confessione: debet autem hæc licentia esse non præsumpta, vel interpretatiua: sed formalis, & impressa. Alioquin sæpius fingerent sibi talem licentiam Confessarij contra veram pœnitentis voluntatem. Censetur tamen licentiam dare pœnitens, quando ipso interrogat, vel loquitur cum Confessario de aliquo, quod dixit in confessione: quare nimia videtur esse cautela aliquorum, qui ad ostendendam magis fidelitatem, & obseruantiam sigilli, tunc etiam expressam licentiam peti volunt. Debet etiam licentia esse libere, & spontanea: quare, si metu, vel auctoritate extorqueatur, non potest Confessarius sine sigilli violatione, illius virtute aliquid reuelare.

Dubium tamen primum est, an pœnitens possit dare eam licentiam absque eo, quod rem nateret extra confessionem; sed relinquendo eam adhuc intra confessionis sigillum. Aliqui negant, Scotus, Durandus, Maior, Gabr. Alensis, & Angelus apud Suarez *sect. 5. numero 5.* Primò, quia præceptum sigilli est diuinum: ergo non potest pœnitente relaxari. Secundò, quia Confessarius scit, vt Deus: ergo non potest de iis loqui